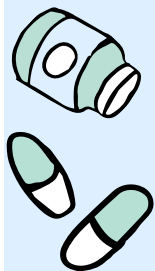

Антибиотиците не са бонбони

Правилната им употреба спасява,
неправилната вреди

"ONE HEALTH"
BULGARIAN ASSOCIATION
БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
"ЕДИННО ЗДРАВЕ"
www.onehealth-bg.org

БЪЛГАРСКИ
ФАРМАЦЕВТИЧЕН
СЪЮЗ

Бъдете отговорни – научете как тук:

Какво представляват?

Антибиотиците са мощни животоспасяващи лекарства, които се използват при наличие на инфекции, но не от всякакъв вид, а само, когато са причинени от бактерии. Антибиотиците не действат срещу инфекции, причинени от вируси, както е грипът или при настинка.

Бактериите са микроскопични организми, които традиционно живеят вътре в тялото на човек, върху кожата му или в околния свят. Повечето бактерии са безвредни или полезни за хората, но някои са опасни и могат да причинят от леки до тежки и дори животозастрашаващи инфекции, чието лечение е възможно само в болница.

Антибиотиците са лекарствата, които в тези случаи ни помагат да оздравеем, убивайки бактериите или спирайки процеса на размножаването им. Това може да стане като разрушават съществени части от тях, които са им нужни за оцеляването или като спрат производството на определени белтъци, без които бактериите не могат да се размножават.

Защо са важни?

Антибиотиците са единствените лекарства за инфекциите, причинени от бактерии. По данни на СЗО туберкулозата и инфекциите на долните дихателни пътища, част от които са причинени от бактерии, като пневмонията, се нареждат сред първите 10 диагнози, които ежегодно водят до най-много смъртни случаи в световен мащаб.

Инфекциите, причинени от бактерии, и техните усложнения като пневмония или сепсис, са особено опасни за децата, които все още нямат добре изградена имунна система. В световен мащаб те са причина номер едно за смъртността сред децата до 5 години. Всяка година от подобни инфекции и техните усложнения загиват над 3 млн. деца в света, като затова допринася и антимикробната резистентност (AMP).

Колко вида са?

Антибиотиците могат да се разделят на различни видове според формата или активното си вещество, начина на приложение и действие и др. Най-важната класификация обаче е на СЗО - <https://aware.essentialmeds.org/groups>, която ги разделя в три групи според това дали могат да се използват за масова употреба или приложението им трябва да става само в краен случай и то в болница:

☐ **Access** е първата група с антибиотици от листата на СЗО. Тя е за широка употреба. В нея попадат антибиотици, които са предпочитани за

☐ **Watch** е втората група с антибиотици. В нея попадат лекарства, които са с широко поле на действие, но с висок риск за развитие на AMP. Те трябва да се

☐ **Reserve** е третата група с антибиотици. В нея попадат лекарствата, които се запазват за лечение на тежки инфекции, когато другите

лечение на много от честите бактериални инфекции, когато има показания за това, те са с ниски нива на токсичност и с доказан ефект. Това са лекарства с тесен спектър на действие, които атакуват срещу точно определени бактерии и имат по-нисък потенциал за генериране на АМР в сравнение с останалите.

използват много внимателно, при ограничен брой инфекции, които СЗО е включило в списък, за които е доказано, че имат по-добър ефект от антибиотиците в първата група.

подходящи антибиотици не са ефективни. До тяхната употреба трябва да се прибегва само когато медикаментите от първите две групи не дават нужния ефект.

Кога помагат?

Антибиотиците помагат, когато се използват правилно. Това означава, че те трябва да се вземат само С РЕЦЕПТА, предписана от лекар и то при инфекции, причинени от бактерии, а не от вируси.

1. Антибиотици НЕ трябва да се използват при вирусни инфекции, като:

2. Антибиотиците може да са нужни при инфекции, причинени от бактерии, като някои от следните видове:

• грип; • настинка; • повечето бронхити; • подостри инфекции на синусите; Както и при много други състояния, при които сега често пациентите посягат към тях без да има нужда.	• кожни инфекции - бактериална инфекция на кожата и подкожните тъкани, гангрена; • инфекции от ухапване на животни; • уринарни инфекции; • бактериална пневмония; • очни инфекции; • антракс; • сепсис; Както и при други състояния, които налагат преглед при лекар.
--	--

Как трябва да се приемат?

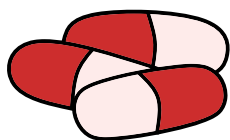
Ето няколко съвета за правилен прием на антибиотици:

1. Антибиотиците се приемат само след преглед при лекар, изписана рецепта, купени от аптека и отпуснати от фармацевт. Не купувайте антибиотици оналайн, защото са извън легалната верига на доставки, което не гарантира необходимото качество;
2. Приемайте антибиотика точно в дозата и за продължителността, определени от лекаря. Не променяйте и не прекратявайте лечението самоволно, дори ако се почувствате по-добре. Подобрението не означава, че сте излекувани, заради което инфекцията може да се повтори или усложни след няколко дни;
3. Ако след края на предписаното лечение ви остане антибиотик, не го пазете за самолечение при следващо заболяване и не го давайте на други хора. Попитайте фармацевт, как правилно да постъпите с останалото лекарство;

4. Не приемайте останали антибиотици от познати, приятели или роднини, тъй като не знаете как са съхранявани и дали са годни за употреба. Освен това те може да не са подходящи за вашето състояние.

Ако не се приемат правилно?

Ако антибиотиците не се употребяват правилно, те не само, че няма да ви помогнат в конкретния случай, но ще увеличат риска от нарастване на Антимикробната резистентност (AMP), а това поставя в опасност живота на всички хора по света.

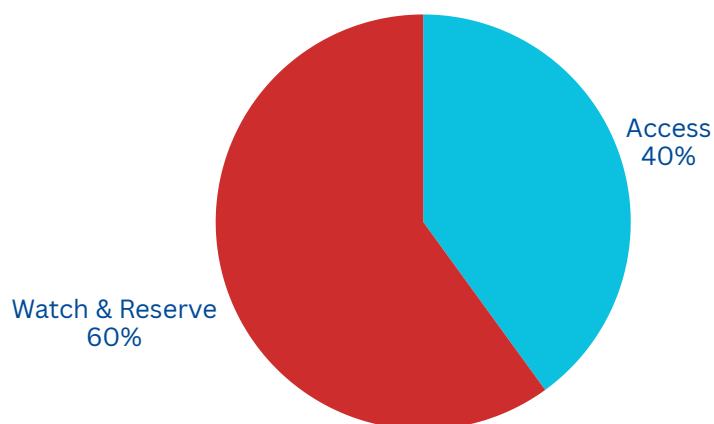
Антимикробната резистентност (AMP) възниква, когато микроорганизмите станат устойчиви на лекарствата срещу тях. При антибиотична резистентност бактериите не се повлияват от антибиотиците и инфекциите се лекуват по-трудно.

AMP е заплаха за целия свят. По оценка на СЗО през 2021 г. около 4.7 милиона смъртни случая в света са били свързани с бактериална антимикробна резистентност, като очакванията са до 2050 г. този брой да се удвои. Средно 1 на всеки 6 инфекции, потвърдени в лаборатории условия през 2023 г. е била резистентна на антибиотици.

Основната причина за нарастването на AMP е неправилната и прекомерна употреба на антибиотици. Опасността от това да останем без действащи лекарства нараства и заради липсата на нови лекарства в тази сфера.

Каква е реалността?

Наблюденията на СЗО показват, че липсва правилна антибиотична употреба на много места в света. През 2022 г. употребата на антибиотиците от първата група - Access, е била 53% от всички, при препоръка то да е поне 60%, а потреблението на антибиотиците от втората група - Watch, е било 45%, като в някои страни е достигало до 70%.

България също не се радва на рационална антибиотична употреба. Официалните данни показват, че употребата на антибиотиците от първата група в извънболничната помощ е под 40%. Нека заедно променим тази тенденция, защото здравето ни зависи от нашия избор.

Няколко полезни съвета:

- Бъдете отговорни - не пийте антибиотик без рецепта;
- Попитайте лекаря дали във вашия случай е необходимо микробиологично изследване и антибиограма, за да бъде избрано най-подходящото лечение.
- Ако вашият лекар ви назначи антибиотик, попитайте го дали е от Access листата на СЗО. Ако не е, нека ви обясни защо имате нужда от него;
- Попитайте лекаря дали във вашия случай е необходимо микробиологично изследване и антибиограма, за да бъде избрано най-подходящото лечение;
- Ако лекарят ви предпише антибиотик, купете го с вашата рецепта само от аптека. Набавянето му от друго място не гарантира неговата безопасност;
- Ако приемате антибиотик, следвайте стриктно указанията на вашия лекар и не спирайте приема му преди края на назначеното количество.
- Ако ваши приятели или близки пият често антибиотици, обърнете им внимание върху правилната антибиотична употреба и рисковете за увеличаване на АМР.

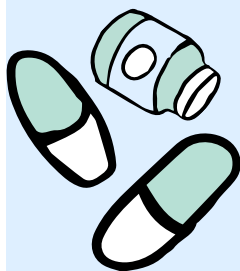

"ONE HEALTH"
BULGARIAN ASSOCIATION
БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
"ЕДИННО ЗДРАВЕ"
www.onehealth-bg.org

БЪЛГАРСКИ
ФАРМАЦЕВТИЧЕН
СЪЮЗ

Антибиотиците не са бонбони

Бъдете отговорни – изберете
здравето си

